

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2009 m. sausio 6 d.

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje

(CON/2009/1)

(2009/C 21/01)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2008 m. spalio 31 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje ⁽¹⁾, kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 ⁽²⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 105 straipsnio 4 dalimi ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto 4 straipsnio a punktu ir 5 straipsniu, kadangi pasiūlytame reglamente yra nuostatų dėl sklandaus mokėjimo sistemų veikimo ir mokėjimų balanso duomenų statistikos rinkimo. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

Bendros pastabos

ECB atkreipia dėmesį, kad pasiūlyto reglamento taikymo sritis apima ne tik tarptautinių elektroninių mokėjimų operacijas ir kredito pervedimus, bet ir tarptautinių tiesioginių debetų operacijas. Tai yra suderinama su pastangomis sukurti mokėjimo paslaugų vidaus rinką ir ypač su Bendros mokėjimų eurais erdvės (SEPA) pradžia, ir ECB tam labai pritaria. Tačiau, pasiūlytas reglamentas taip pat kelia keletą toliau plačiau išdėstytų klausimų, kuriuos reikia atidžiai apsvarstyti.

Konkrečios pastabos

1. Nuostatos dėl mokėjimų balanso duomenų teikimo

1.1. ECB dėl pasiūlytų nuostatų dėl mokėjimų balanso MB duomenų pateikimo tikslų mano, kad yra būtina, kad būtų rastas nei pagrindinio vartotojo euro zonos ir nacionalinio mokėjimų balanso statistikos poreikiams, nei SEPA pasirodymui laiku nekeliantis pavojaus sprendimas.

⁽¹⁾ COM(2008) 640 galutinis.

⁽²⁾ 2001 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurais (OL L 344, 2001 12 28, p. 13).

- 1.2. SEPA plėtojimas reiškia, kad daugiausia pagrįstos mokėjimų duomenimis MB duomenų pateikimo sistemos negali būti palaikomos tokios, kokios jos yra dėl mokėjimų eurais ES. Šių sistemų reforma gali apimti ne tik žymiai mažesnes bankų duomenų pateikimo pareigas⁽¹⁾, bet taip pat padidinti duomenų pateikimo našumą ne bankams, o tai turėtų būti kiek įmanoma apribota (pvz. taikant tinkamą tyrimą ir imties metodus). Tuo pačiu turėtų būti užtikrinta, kad MB statistika gali būti ir toliau renkama užtikrinant didelį patikimumą, dažnumą ir savalaikiškumą, kurie yra būtini formuojant ECB pinigų politiką.
- 1.3. ECB pritaria 5 straipsnio 1 dalyje esančiam pasiūlymui padidinti MB duomenų teikimo atleidimo ribą nuo 50 000 EUR ir pripažįsta, kad taip jau yra daugelyje valstybių narių, kurios jau išsamiai renka arba pradėjo rinkti informaciją iš alternatyvių šaltinių (administracinė informacija arba duomenų teikimas pagal tyrimus (tiesiogiai)), o ne iš mokėjimų sistemų, arba yra sukūrusios papildomus mokėjimų informacijos šaltinius.
- 1.4. Didelės įmonės yra labai svarbios rengiant MB statistiką. Tačiau, jos yra linkusios centralizuoti savo mokėjimus specializuotuose subjektuose tam, kad jų mokėjimai būtų kuo toliau, tuo mažiau susiję su jų ekonominėmis operacijomis. Dėl to, tyrimu pagrįstas metodas turi visiškai apimti šias dideles įmones. Mažesniems subjektams gali būti taikomas imties metodas.
- 1.5. Siekdamas apibrėžti ir sutelkti su MB duomenų teikimu susijusių tyrimų apimtį, ECB siūlo, kad kiti administracinės ir statistinės informacijos šaltiniai, tokie, kaip PVM duomenų rinkmenos, INTRASTAT, įmonių registrai ir struktūriniai verslo statistikos duomenys būtų sustiprinti kiek būtina ir įmanoma tam, kad galėtų būti panaudoti tiriamų subjektų identifikavimui arba informacijos apie tarptautines operacijas surinkimui. MB rengėjai jau gali apsikeisti tokios informacijos naudojimo gera praktika. Priešingai, nepažeidžiant respondentų pareigos, su tokiais šaltiniais susijusios taisyklės turėtų užtikrinti geresnę tarptautinių operacijų (ypač paslaugų atžvilgiu) identifikavimą.
- 1.6. ECB pritaria įterpiamai 5 straipsnio 3 daliai, paaiškinančiai, kad statistiniai reikalavimai, kurie nedaro poveikio mokėjimo paslaugų teikėjų SEPA mokėjimų tiksliam apdorojimui ir kuriuos mokėjimo paslaugų teikėjai gali visiškai automatizuoti, neturėtų būti atleidimo slenksčio objektu.
- 1.7. ECB laiko mokėjimų duomenis galimai naudinga priemone, ypač nustatant tiriamą atskaitingąją visumą, t. y. sudarant ir prižiūrint tarptautiniu mastu veikiančių įmonių registrą⁽²⁾. Tai susiję su bankams lengvai prieinama informacija, kuri gali būti pateikta MB rengėjams visiškai automatizuotu būdu tinkamais intervalais, įskaitant, viena vertus, SEPA pranešimų privalomus laukus (įskaitant mokėtojo ir gavėjo tarptautinius banko sąskaitos numerus (IBAN)) ir, kita vertus, bet kokius kitus nurodymo duomenis (tokius kaip sąskaitos turėtojų adresus), kuriuos bankai turi naudoti ir (arba) saugoti (pvz., dėl priemonių prieš pinigų plovimą ir terorizmo finansavimą). Savo ruožtu, šie duomenys gali būti susiję su nacionalinio verslo statistikos registru. Šis būdas turėtų būti prieinamas kiekvieno nacionalinio MB rengėjo nuožiūra. Kadangi šis būdas atitinka 5 straipsnio 3 dalyje išvardytas sąlygas, jis neturėtų būti jokio duomenų teikimo slenksčio objektu.
- 1.8. Ateityje ne finansų subjektai SEPA kontekste galės pasirinkti turėti savo banko sąskaitas banke, kuris yra kitos ES valstybės rezidentas. Jeigu tai įvyks, pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 3 dalyje numatyti duomenys, pagrįsti prielaida, kad bankai ir jų sąskaitų turėtojai dažniausiai yra toje pačioje šalyje, gali

⁽¹⁾ Pagal pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 3 dalį bankai vis dar turi pateikti duomenis apie savo sąskaita atliekamas tarptautines finansines ir nefinansines operacijas.

⁽²⁾ Ypač, tai taikoma mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms (MVI), kurios priima mokėjimus ir (arba) siunčia mokėjimus į ne rezidentų bankų sąskaitas (t. y., bankų sąskaitas su ne rezidenčių šalių kodais jose). Tai gali būti laikoma požymiu, kad tokios MVI bus ištrauktos į tarptautines operacijas. SEPA pranešime IBAN (šalies kodas jame) gali būti naudojamas kaip įgaliojimas nustatyti tokias MVI.

daugiau neužtikrinti pakankamo atskaitingosios visumos įvertinimo. Šiais klausimais siekdamas padėti Komisijai, ECB pasiruošęs giliau įvertinti, koks yra šio reiškinio išsivystymo mastas. Jei jis yra žymus, turėtų būti persvarstyta dėl bankų atliekamo mokėtojo rezidavimo šalies įtraukimo į SEPA pranešimą⁽¹⁾. Tai visais atvejais užtikrintų automatišką ir neklaidinančią gavėjo banko tarptautinių mokėjimų identifikavimą. Ši procedūra turėtų būti taikoma be slenksčio.

1.9. Siekdamas toliau sumažinti duomenų teikimo našta ir finansiniams, ir nefinansiniams agentams, ECB remia visas informacijos apskaitimą tik statistikos tikslais tarp MB rengėjų palengvinančias iniciatyvas. Todėl, išlaikant būtinas konfidencialumo apsaugos priemones, gali reikėti pašalinti teises kliūtis informacijos apskaitimui tarp ES statistikos institucijų. Siekdamas padėti Komisijai, ECB būtų pasirengęs ištirti galimas išeitis šioje srityje.

1.10. ECB dėl pasiūlymo nuo 2012 m. sausio 1 d. panaikinti atsiskaitymu pagrįstus nacionalinius duomenų teikimo reikalavimus mokėjimo paslaugų teikėjams, kaip numatyta pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 2 dalyje, pabrėžia laikino sprendimo poreikį valstybėms narėms, vis dar pasikliaunančioms atsiskaitymu pagrįstu duomenų teikimu, kol atsiras visiškai suderintas visos Europos sprendimas. Toks laikinas sprendimas buvo svarstytas Eurosystemoje, todėl ECB siūlo tai:

— Vienas bendras SEPA pranešimo laukas turėtų būti naudojamas šiuo laikinu laikotarpiu teikiant duomenis visiškai suderintu būdu (įskaitant vieną kodų sąrašą ir vieną šiam kodų sąrašui taikomą metodiką). Klientai įgyvendinančiose šį būdą valstybėse narėse turės pateikti duomenis užpildydami SEPA pranešime vieną jau esantį konkretų pasirinktiną baltą lauką („Regulatory Reporting“ laukas). Visose tose valstybėse narėse bankai turėtų taikyti vieną bendrą naudojimo taisyklių rinkinį, sukurdami vieną papildomos pasirinktinės paslaugos (PPP) bendriją. Naudojimo taisyklių rinkinys būtų taikomas tik tarp valstybių narių, kurios nusprendė įgyvendinti šį būdą. EMT turėtų būti informuota ir paprašyta padėti koordinuojant PPP įgyvendinimą.

— Bankams ir klientams, esantiems neįgyvendinusiose šio būdo valstybėse narėse, nereikės nei priimti naudojimo taisyklių rinkinio, nei pristatyti, perduoti arba skaityti MB kodų. Europoje mokėjimo paslaugas teikiančioms infrastruktūroms reikės priimti naudojimo taisyklių rinkinį, tik jeigu jos siūlys paslaugas šį būdą naudojančiose valstybėse narėse esantiems bankams ir klientams.

— Visas procesas reikalauja naudoti vieną suderintą vykdomų operacijų ekonominio pobūdžio kodų sąrašą ir vieną metodiką, taikomą šiam kodų sąrašui. ECB paskelbia šį kodų sąrašą. Kai koduota informacija įvedama į SEPA pranešimą, ją bankai apdoroja visiškai automatizuotai, netrukdydami tiksliai mokėjimų apdorojimui.

Be to, ECB rekomenduoja atsižvelgiant į SEPA techninę raidą ir statistikos rinkimo metodų plėtrą atidžiai tikrinti raidą ateinančiais metais.

2. Persvarstymo sąlyga – Banko identifikavimo kodo (BIC) naudojimas

2.1. Pagal pasiūlyto reglamento 12 straipsnio 1 dalį Komisija turi vėliausiai iki 2012 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir ECB kartu su atitinkamu pasiūlymu pateikti ataskaitą apie IBAN ir BIC naudojimą automatizavus mokėjimus. Remiantis prielaida, kad šios nuostatos tikslas yra palengvinti mokėjimų inicijavimą ir padaryti jį efektyvesniu, ECB paremtų reikalavimo mažmeniniams vartotojams naudoti BIC galimą panaikinimą, jei tik IBAN naudojimas yra techniškai įmanomas, kadangi tai palengvintų pareigą pateikti du skirtingus identifikatorius.

⁽¹⁾ Jeigu toks žingsnis turėtų būti žengtas, reikėtų paprašyti Europos mokėjimų tarybos (EMT) SEPA pranešime šiuo metu pasirinktiną lauką dėl mokėtojo buveinės šalies padaryti privalomu (ir galbūt susitarti dėl kodifikavimo).

- 2.2. Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 padarė IBAN privalomu reikalavimu dėl vienodų komisinių mokesčių, ir, ECB nuomone, pasirodė, kad tai buvo mokėjimų standartizavimo kertinis akmuo SEPA kontekste, kadangi jis pagerina tikslų apdorojimą ir palengvina sąskaitos numerių patikrinimą. Todėl ECB labai rekomenduotų išlaikyti privalomą IBAN naudojimą. ECB toliau pažymi, kad panašaus į IBAN režimą standartinio formato įvedimas vertybinių popierių sąskaitoms galėtų sustiprinti kolizinių normų režimą tarpininkavimui vertybinių popierių srityje.

3. *Komisiniai mokesčiai už tarptautinius mokėjimus ir atitinkamus nacionalinius mokėjimus*

Pasiūlyto reglamento 3 straipsnio 1 dalis numato vienodų komisinių mokesčių principą „tos pačios vertės“ tarptautiniams ir atitinkamiems vidaus mokėjimams. Pasiūlytame reglamente vienintelis kriterijus nustatant atitinkamus vidaus mokėjimus yra tokių lygiaverčių mokėjimų vertės nurodymas. Šiuo požiūriu ECB išreiškia susirūpinimą, kad pirmiau minėtos nuostatos gali neužtikrinti mokėjimo paslaugų teikėjams tinkamų gairių atitinkamų vidaus mokėjimų sąvokai paaiškinti. Todėl užuot suteikus mokėjimo paslaugų teikėjams plačias aiškinimo ribas, ECB siūlo pagrindinius vertinimo kriterijus nustatančios dalies įvedimą tam, kad būtų užtikrintas vienodas jų taikymas Bendrijoje.

4. *Taikymo sritis*

Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 taikomas „įstaigoms“, o jo 2 straipsnio e punktas apibrėžia jas kaip „fizinį arba juridinį asmenį, kuris vykdydamas verslą atlieka tarptautinius mokėjimus“. Iš to seka, kad nei ECB, nei nacionaliniams centriniams bankams (NCB) Reglamentas (EB) Nr. 2560/2001 netaikomas. Šią situaciją pakeičia pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 5 dalis, kuri taikoma mokėjimo paslaugų teikėjams, apibrėžtiems, *inter alia*, kaip „bet kokios Direktyvos 2007/64/EB ⁽¹⁾ (toliau – MPD) 1 straipsnio 1 dalyje nurodytos kategorijos paslaugų teikėjas“. MPD 1 straipsnio 1 dalis nustato mokėjimo paslaugų teikėjų kategorijas, įskaitant ECB ir NCB, kai jie neveikia pagal savo kaip pinigų institucijų kompetenciją. Iš pirmiau minėtų nuostatų seka, kad pasiūlytas reglamentas būtų taikomas 50 000 EUR neviršijantiems tarptautiniams mokėjimams, kuriuos atlieka ECB arba NCB, kai jie neveikia pagal savo pinigų institucijų kompetenciją, ir kai tokios operacijos nėra atliekamos jų pačių sąskaita. ECB pritaria pasiūlyto reglamento šiuo atžvilgiu išplėtam taikymui, kuris atitinka SEPA principus.

5. *Papildomos teisinės pastabos*

- 5.1. ECB remia pasiūlyto reglamento siekį atitikti gerų teisės aktų standartus ir sutinka su supaprastintos sąvokų struktūros pateikimu. Tačiau, atrodo, yra tam tikras dalinis sutapimas tarp pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 1 dalyje ir 2 straipsnio 7 dalyje atitinkamai numatytų „tarptautinių mokėjimų“ ir „mokėjimo operacijos“ sąvokų.

- 5.2. ECB mano, kad jei apibrėžta sąvoka yra daugiau negu viename Bendrijos antrinės teisės akte, atitinkama sąvoka turėtų būti, kiek įmanoma ta pati visuose tokiuose teisės aktuose tam, kad būtų užtikrintas teisinis tikrumas, ypač glaudžiai susijusiuose teisės aktuose. Tačiau, yra keletas skirtumų tarp MPD 4 straipsnio 23 dalyje apibrėžtos „mokėjimo priemonės“ sąvokos ir jos atitiktens pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 2 dalyje. MPD yra daroma nuoroda į „mokėjimo nurodymą“, o apibrėžimas pasiūlytame reglamente nukreipia į „mokėjimo operaciją“. Tai yra netinkama ir galėtų sukelti painiavą, ypač dėl to, kad ir „mokėjimo nurodymas“, ir „mokėjimo operacija“ yra apibrėžtos sąvokos ir pasiūlytam reglamente, ir MPD. Todėl ECB siūlo, kad dėl svarstomos sąvokos šie du teisės aktai būtų suderinti.

- 5.3. Kadangi pasiūlytas reglamentas nenumato jokių Reglamentas (EB) Nr. 2650/2001 4 straipsnį atitinkančių nuostatų dėl komisinių mokesčių skaidrumo, ECB rekomenduoja apsvaistyti, ar pasiūlytame reglamente neturėtų būti daroma nuoroda į MPD susijusias nuostatas dėl mokėjimo paslaugų sąlygų ir informavimo reikalavimų.

⁽¹⁾ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičianti Direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007 12 5, p. 1).

6. *Projekto rengimo pasiūlymai*

Kai pirmiau išdėstyti patarimai dėl pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 1 dalies ir 3 straipsnio lemtų pasiūlyto reglamento pakeitimus, projekto rengimo pasiūlymai yra pateikiami priede.

Priimta Frankfurte prie Maino, 2009 m. sausio 6 d.

ECB pirmininkas
Jean-Claude TRICHET

PRIEDAS

Projekto rengimo pasiūlymai

Komisijos siūlomas tekstas	ECB siūlomi pakeitimai
1 pakeitimas Pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 1 dalis	
<p style="text-align: center;"><i>2 straipsnio 1 dalis</i></p> tarptautiniai mokėjimai – elektroninės mokėjimo operacijos, inicijuotos mokėtojo arba gavėjo ar jo pavedimu ir atliekamos per mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių vienoje valstybėje narėje, kuriomis siekiama perduoti gavėjui tam tikrą pinigų sumą per jo mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių kitoje valstybėje narėje;	<p style="text-align: center;"><i>2 straipsnio 1 dalis</i></p> tarptautiniai mokėjimai – elektroninės mokėjimo operacijos, ~~inicijuotos mokėtojo arba gavėjo ar jo pavedimu ir~~ atliekamos per mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių vienoje valstybėje narėje, kuriomis siekiama perduoti gavėjui tam tikrą pinigų sumą per jo mokėjimo paslaugų teikėją arba jo skyrių kitoje valstybėje narėje;
<i>Pagrindimas – Žr. nuomonės 5 dalies 1 punktą</i>	
2 pakeitimas 3 straipsnio 3 dalies įterpimas į pasiūlytą direktyvą	
<p style="text-align: center;"><i>3 straipsnio 3 dalis</i></p> Nėra teksto	<p style="text-align: center;"><i>3 straipsnio 3 dalis</i></p> Lygiavertiškumas tarp tarptautinių mokėjimų ir atitinkamų vidaus mokėjimų nustatomas pagal tokius kriterijus kaip pavedimo būdas, sparta, automatizavimo laipsnis, kliento ryšys ir klientui suteiktos paslaugos lygis.
<i>Pagrindimas – Žr. nuomonės 3 dalį</i>	